

OGÓLNE WARUNKI GRUPOWEGO UBEZPIECZENIA EMERYTALNEGO POGODNA JESIEŃ

Kod warunków: PJGP33 – ubezpieczenia grupowe
Kod zmiany: PJKP33 – ubezpieczenia kontynuowane

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia stosuje się do umów grupowego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień oraz ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych.

§ 2

1. Użyte w ogólnych warunkach ubezpieczenia określenia oznaczają:

- 1) **alokowana składka** – część składki pomniejszona o opłatę z tytułu alokacji składki przeznaczoną na nabycie udziałów jednostkowych,
  - 2) **dzień wyceny** – dzień, w którym ustalana jest wartość funduszu,
  - 3) **fundusz** – ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy stanowiący wydzieloną rachunkowo oraz odrębnie inwestowaną część aktywów PZU Życie SA tworzoną z alokowanych składek, zarządzany według określonej strategii inwestycyjnej określonej w regulaminie,
  - 4) **jednostka obsługująca ubezpieczenie** – podmiot zewnętrzny prowadzący na zlecenie PZU Życie SA centralną obsługę ubezpieczenia Pogodna Jesień, którego dane znajdują się we wniosku o zawarcie umowy i deklaracji przystąpienia,
  - 5) **okres odpowiedzialności PZU Życie SA** – czas trwania odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego wyznaczony przez daty początku i końca odpowiedzialności,
  - 6) **polisa** – dokument potwierdzający zawarcie umowy pomiędzy ubezpieczającym a PZU Życie SA oraz warunki tej umowy,
  - 7) **przeniesienie środków** – przeniesienie pomiędzy funduszami części lub całości środków zgromadzonych na rachunku udziałów polegające na umorzeniu udziałów jednostkowych w jednym funduszu i nabycie udziałów jednostkowych w innym funduszu,
  - 8) **PZU Życie SA** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna,
  - 9) **rachunek udziałów** – indywidualny rachunek ubezpieczonego, na którym prowadzona jest ewidencja udziałów jednostkowych,
  - 10) **regulamin** – regulamin funduszy Pogodna Jesień, stanowiący załącznik do ogólnych warunków ubezpieczenia,
  - 11) **ubezpieczający** – podmiot, który zawarł umowę ubezpieczenia grupowego lub osobę fizyczną, która zawarła umowę ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego z PZU Życie SA,
  - 12) **ubezpieczony** – osobę fizyczną, której życie jest przedmiotem ubezpieczenia:
- a) pozostającą w stosunku prawnym z ubezpieczającym, w szczególności w stosunku zatrudnienia bądź członkostwa, bądź innym zaakceptowanym przez PZU Życie SA, która przystąpiła do ubezpieczenia,
  - b) indywidualnie kontynuującą ubezpieczenie,
- 13) **udziały jednostkowe** – jednostki o równej wartości, na które został podzielony fundusz, służące do ustalenia wartości rachunku udziałów ubezpieczonego oraz udziału ubezpieczonego w danym funduszu,
  - 14) **umowa** – umowę ubezpieczenia grupowego lub indywidualnie kontynuowanego zawartą na wniosek ubezpieczającego na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia,
  - 15) **uposażony** – podmiot wskazany przez ubezpieczonego jako uprawniony do otrzymania świadczenia w razie śmierci ubezpieczonego,
  - 16) **wartość funduszu** – łączną wartość aktywów danego funduszu, wyliczoną zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie,
  - 17) **wartość rachunku udziałów** – łączną wartość udziałów jednostkowych zaewidencjonowanych na rachunku udziałów wyliczaną jako sumę iloczynów liczby udziałów jednostkowych każdego z funduszy oraz wartości tych udziałów jednostkowych z dnia wyceny,
  - 18) **wartość udziału jednostkowego** – wartość danego funduszu podzieloną przez liczbę udziałów jednostkowych zgromadzonych w danym funduszu w dniu wyceny,
  - 19) **wiek emerytalny** – w rozumieniu niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia dzień, będący rocznicą początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego, przypadający w roku, w którym ukończy on: w przypadku kobiet – 60. rok życia, a w przypadku mężczyzn – 65. rok życia, z zastrzeżeniem § 5.
2. W zasadach ustalania świadczeń należnych z tytułu umowy nie ma zastosowania stopa techniczna.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA ORAZ ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU UMOWY

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest życie ubezpieczonego.
2. Ubezpieczenie prowadzone jest z funduszem, w ramach którego są gromadzone i inwestowane alokowane składki na zasadach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

§ 4

Zakres ubezpieczenia obejmuje następujące zdarzenia:

- osiągnięcie przez ubezpieczonego wieku emerytalnego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA,
- śmierć ubezpieczonego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA.

§ 5

- PZU Życie SA z tytułu umowy wypłaca następujące świadczenia, w przypadku:
  - osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku emerytalnego – wartość rachunku udziałów,
  - śmierci ubezpieczonego – sumę ubezpieczenia.
- Na wniosek ubezpieczonego wiek emerytalny może ulec:
  - obniżeniu – w przypadku nabycia przez ubezpieczonego potwierdzonych decyzją właściwego organu uprawnień do:
    - świadczeń emerytalnych lub rentowych z ubezpieczenia społecznego albo
    - świadczenia przedemerytalnego,
  - podwyższeniu – w przypadku, gdy ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny i nadal objęty jest odpowiedzialnością PZU Życie SA w ubezpieczeniu grupowym, a ubezpieczający przekazuje za niego składki.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA GRUPOWEGO I PRZYSTĘPOWANIE DO UBEZPIECZENIA

§ 6

- Podmiot, który zamierza zawrzeć umowę ubezpieczenia składa do PZU Życie SA wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia oraz podpisane przez osoby zamierzające przystąpić do ubezpieczenia deklaracje przystąpienia wraz z wykazem tych osób.
- Przed zawarciem umowy PZU Życie SA przekazuje podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami oraz odpowiednie formularze.
- PZU Życie SA może odmówić zawarcia umowy ubezpieczenia grupowego.
- PZU Życie SA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia grupowego polisą.

§ 7

- Do ubezpieczenia może przystąpić osoba, która w dniu podpisania deklaracji przystąpienia:
  - spełnia wymogi określone w § 2 pkt 12a,
  - nie osiągnęła wieku emerytalnego.
- Osoba przystępująca do ubezpieczenia składa ubezpieczającemu deklarację przystąpienia, w której oświadcza, że spełnia kryteria przystąpienia, o których mowa w ust. 1 oraz, że chce skorzystać z zastrzeżenia na jej rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w umowie, w tym na wysokość sumy ubezpieczenia.
- PZU Życie SA ma prawo odmówić zgody na przystąpienie do ubezpieczenia. O odmowie zgody na przystąpienie do ubezpieczenia PZU Życie SA poinformuje ubezpieczającego na piśmie.
- Ubezpieczony ma prawo w każdej chwili zrezygnować z ubezpieczenia, składając ubezpieczającemu pisemne oświadczenie o rezygnacji, która skutkuje końcem odpowiedzialności określonym w § 25 pkt 7 i realizacją wykupu całkowitego.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA INDYWIDUALNIE KONTYNUOWANEGO

§ 8

- Prawo do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia w ramach odrębnej umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego, w której odpowiednie zastosowanie mają niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia, przysługuje ubezpieczonemu:
  - w każdym przypadku za zgodą PZU Życie SA,
  - w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego, o ile wniosek o zawarcie umowy został złożony w okresie wypowiedzenia,
  - w stosunku do którego wygasła odpowiedzialność PZU Życie SA z tytułu ubezpieczenia grupowego na skutek zaprzestania przekazywania za niego przez ubezpieczającego składek.
- Prawo do indywidualnego kontynuowania nie przysługuje osobie, która osiągnęła wiek emerytalny.

§ 9

- Umowa ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego jest zawierana na rachunek osoby, której przysługuje prawo do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia.
- Osoba fizyczna, która zamierza zawrzeć umowę składa wniosek o zawarcie umowy.
- Przed złożeniem wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego PZU Życie SA przekazuje osobie fizycznej, która zamierza zawrzeć umowę, ogólne warunki ubezpieczenia oraz odpowiednie formularze.
- PZU Życie SA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego polisą.
- W ramach umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego prowadzony jest ten sam rachunek udziałów ubezpieczonego, który został utworzony w ramach ubezpieczenia grupowego.

CZAS TRWANIA UMOWY

§ 10

Umowa zawierana jest pomiędzy PZU Życie SA a ubezpieczającym na czas nieokreślony.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

§ 11

- Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy w terminie 30 dni, a w przypadku gdy jest przysiębiorcą, w terminie 7 dni od zawarcia umowy.
- W przypadku odstąpienia od umowy PZU Życie SA zwraca ubezpieczającemu całą składkę.

WYPOWIEDZENIE UMOWY

§ 12

- Umowa może być w każdym czasie wypowiedziana przez ubezpieczającego na piśmie z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Okres wypowiedzenia rozpoczyna się pierwszego dnia miesiąca

następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym PZU Życie SA otrzymał oświadczenie o wypowiedzeniu.

2. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w okresie wypowiedzenia ma prawo do:
  - 1) dokonania całkowitego wykupu ubezpieczenia, albo
  - 2) indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia – w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 13

1. Ubezpieczający ma prawo przeniesić, w całości lub w części, prawa i obowiązki z umowy na inny podmiot. W przypadku przeniesienia praw i obowiązków na inny podmiot z chwilą przeniesienia podmiot ten staje się ubezpieczającym. Umowa przeniesienia praw i obowiązków powinna być pod rygorem nieważności zaakceptowana pisemnie przez PZU Życie SA.
2. Ubezpieczający jest obowiązany:
  - 1) informować PZU Życie SA o zmianie wszelkich danych osobowych i teleadresowych własnych oraz ubezpieczonych i uposażonych, chyba że zmiany danych ubezpieczonych lub uposażonych zostały zgłoszone PZU Życie SA przez ubezpieczonego,
  - 2) przekazywać do PZU Życie SA składki,
  - 3) przekazywać inne dokumenty niezbędne do prawidłowej realizacji umowy – na życzenie PZU Życie SA.
3. Niezależnie od obowiązków określonych w ust. 2, ubezpieczający w ubezpieczeniu grupowym jest obowiązany:
  - 1) udostępnić ubezpieczonemu, przed odebraniem od nich deklaracji przystąpienia, obowiązujące ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami,
  - 2) przechowywać deklaracje przystąpienia złożone przez ubezpieczonych, a zwracane przez PZU Życie SA, zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych i tajemnicy ubezpieczeniowej,
  - 3) przekazywać ubezpieczonemu, w ustalony przez ubezpieczającego sposób, informacje dotyczące zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed wyrażeniem przez ubezpieczającego zgody na dokonanie takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy,
  - 4) przekazywać PZU Życie SA, jednocześnie z przekazaniem składki, odpowiednie wykazy ubezpieczonych, wyznaczyć osobę odpowiedzialną za wykonywanie umowy przez ubezpieczającego oraz poinformować ubezpieczonych i PZU Życie SA o wyznaczeniu oraz każdej zmianie takiej osoby,
  - 6) informować ubezpieczonych o ich uprawnieniach do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia oraz udzielać pomocy w dopełnieniu formalności związanych z zawarciem przez ubezpieczonego umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

§ 14

1. Ubezpieczony ma prawo:

- 1) wskazywać, dowolnie zmienić i odwoływać uposażonych,
  - 2) określić i zmienić podział składki,
  - 3) dokonywać przeniesienia środków,
  - 4) dokonać całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia.
2. Niezależnie od uprawnień określonych w ust. 1, ubezpieczony w ubezpieczeniu grupowym ma prawo żądać by PZU Życie SA udzielił informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunkach ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
  3. Ubezpieczony w ubezpieczeniu grupowym jest obowiązany zgłaszać ubezpieczającemu lub PZU Życie SA zmiany wszelkich danych osobowych i teleadresowych swoich i uposażonych zawartych w deklaracji przystąpienia.

§ 15

1. PZU Życie SA ma prawo do:
  - 1) pobierania z tytułu umowy następujących opłat:
    - a) z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego,
    - b) z tytułu alokacji składki,
    - c) administracyjnej,
    - d) z tytułu zarządzania danym funduszem,
  - 2) pobierania dodatkowych opłat w przypadku:
    - a) dokonania wykupu ubezpieczenia – opłata likwidacyjna,
    - b) zmiany podziału składki pomiędzy funduszami,
    - c) przeniesienia środków,
    - d) przekazania informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy.
2. PZU Życie SA w ubezpieczeniu grupowym ponadto ma prawo do kontrolowania wykonywania przez ubezpieczającego obowiązków wynikających z umowy oraz udzielania wytycznych w tym zakresie.
3. PZU Życie SA jest obowiązany:
  - 1) prawidłowo i terminowo wykonywać zobowiązania przewidziane umową,
  - 2) przekazywać ubezpieczającemu, a ubezpieczonemu na jego żądanie pisemne informacje dotyczące zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed wyrażeniem przez strony zgody na dokonanie takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy,
  - 3) przekazywać ubezpieczającemu informację dotyczącą zmiany opłat i wysokości minimalnych składek oraz minimalnej wartości rachunku udziałów po dokonaniu częściowego wykupu,
  - 4) przekazywać ubezpieczającemu wykaz aktualnie dostępnych funduszy oraz informować o zmianach w tym zakresie,
  - 5) przekazywać ubezpieczonemu, co najmniej raz w roku, informację o wartości rachunku udziałów,
  - 6) ogłaszać, nie rzadziej niż raz w roku, wartości udziałów jednostkowych funduszy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
  - 7) sporządzać i publikować roczne i półroczne sprawozdania funduszy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,

- 8) informować ubezpieczającego lub ubezpieczonego o zajściu zdarzeń objętych odpowiedzialnością PZU Życie SA, jeżeli zdarzenie zostało zgłoszone do PZU Życie SA, a osoby te nie są osobami występującymi z tym zgłoszeniem,
- 9) informować osobę występującą z roszczeniem, pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia zobowiązania, jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia dalszego postępowania,
- 10) informować pisemnie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach niemożności jego zaspokojenia,
- 11) udostępniać ubezpieczającemu, ubezpieczonemu oraz osobie występującej z roszczeniem informacje i dokumenty, które miały wpływ na ustalenie odpowiedzialności PZU Życie SA lub wysokości zobowiązania,
- 12) udzielać w ubezpieczeniu grupowym na wniosek ubezpieczonego informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunkach ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.

ZMIANA UMOWY

§ 16

Zmiany w umowie są dokonywane w drodze negocjacji, w trybie ofertowym bądź w inny przewidziany ogólnie obowiązującymi przepisami prawa sposób i potwierdzane w formie pisemnej. Do zmiany umowy w ubezpieczeniu grupowym na niekorzyść ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do otrzymania sumy ubezpieczenia w razie śmierci ubezpieczonego wymagana jest zgoda ubezpieczonego.

INDEKSACJA SKŁADEK I OPŁAT

§ 17

Wzrost wysokości minimalnych składek, minimalnej wartości częściowego wykupu z rachunku udziałów, oraz opłat, o których mowa w § 21 ust. 1, (indeksacja) może nastąpić nie częściej niż raz na 5 lat od daty ich poprzedniego ustalenia przez PZU Życie SA o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez GUS, pod warunkiem, że osiągnie on w tym okresie skumulowaną (zgodnie z zasadą procentu składanego) wartość wyższą niż 4%. O indeksacji PZU Życie SA poinformuje ubezpieczającego na piśmie na 30 dni przed wejściem w życie zmiany.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 18

1. Sumę ubezpieczenia stanowi:
  - 1) wartość rachunku udziałów oraz
  - 2) dodatkowa kwota w wysokości 10% wartości rachunku udziałów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Wysokość dodatkowej kwoty nie może przekroczyć maksymalnej kwoty określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie.

SKŁADKA I OPŁATY

§ 19

1. Składkę uważa się za przekazaną z chwilą uznania rachunku bankowego wskazanego przez PZU Życie SA.
2. W ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym składkę może stanowić wartość rachunku udziałów z ubezpieczenia grupowego pomniejszona o kwotę należnego podatku, o którym mowa w § 37 ust. 2.

§ 20

1. Wysokości minimalnych składek określone są we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzone polisą.
2. Ubezpieczający lub ubezpieczony za pośrednictwem ubezpieczającego mogą dokonywać wpłat dodatkowych.

§ 21

1. Wysokość opłat określona jest we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzona w polisie, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Opłata z tytułu zarządzania danym funduszem, opłata z tytułu odpowiedzialności na wypadek śmierci ubezpieczonego, opłata za zmianę podziału składki pomiędzy funduszami, opłata za przeniesienie środków, opłata za przekazanie informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy oraz sposób ich pobierania określone są w regulaminie.
3. Opłaty z tytułu umowy pobierane są:
  - 1) ze składki – każdorazowo przy przekazaniu składki – w przypadku opłaty z tytułu alokacji składki,
  - 2) z funduszu – na każdy dzień wyceny – w przypadku opłaty z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego,
  - 3) z rachunku udziałów – poprzez umorzenie części udziałów jednostkowych – miesięczna opłata administracyjna, opłata za przekazanie informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy, opłata za zmianę podziału składki pomiędzy funduszami,
  - 4) poprzez potrącenie z kwoty:
    - a) wykupu ubezpieczenia – opłaty likwidacyjnej,
    - b) przenoszonych środków – w przypadku opłaty za przeniesienie środków.
4. PZU Życie SA zastrzega sobie prawo do obniżenia wysokości poszczególnych opłat lub zawieszania ich pobierania.

FUNDUSZE

§ 22

1. Zasady funkcjonowania funduszy określa regulamin.
2. Wykaz oferowanych funduszy znajduje się w regulaminie.
3. W czasie obowiązywania umowy PZU Życie SA może tworzyć nowe fundusze bądź likwidować fundusze istniejące.
4. Warunki likwidacji funduszu zostały określone w regulaminie.

§ 23

1. Pierwsza alokowana składka zamieniana jest na udziały jednostkowe w dniu początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego.
2. Kolejne alokowane składki w ubezpieczeniu grupowym są zamieniane na udziały jednostkowe w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub do jednostki obsługującej ubezpieczenie kolejnej składki wraz z wykazem składek osób, za które została przekazana składka, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższych warunków.
3. Kolejne alokowane składki w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym są zamieniane na udziały jednostkowe w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub do jednostki obsługującej ubezpieczenie kolejnej składki z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższego warunku.
4. Przeniesienie środków następuje w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie dyspozycji o przeniesieniu środków z tym, że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższego warunku.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU ŻYCIE SA

§ 24

1. Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego rozpoczyna się w ubezpieczeniu grupowym w dniu najbliższej wyceny przypadającym nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po łącznym spełnieniu poniższych warunków:
  - 1) doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie deklaracji przystąpienia,
  - 2) przekazaniu pierwszej składki,
  - 3) doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie wykazu osób, za które przekazano pierwszą składkę,
  - 4) doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie potwierdzenia przekazania pierwszej składki, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do danego ubezpieczonego rozpoczyna się nie wcześniej niż następnego dnia po tym, gdy ubezpieczony ten oświadczył ubezpieczającemu, że chce skorzystać z zastrzeżenia na jego rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w umowie, w tym na wysokość sumy ubezpieczenia.
3. PZU Życie SA potwierdza początek odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu grupowym w indywidualnym potwierdzeniu.
4. Początkiem odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym jest początek odpowiedzialności PZU Życie SA ustalony dla ubezpieczonego w ubezpieczeniu grupowym.
5. PZU Życie SA potwierdza początek odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu indy-

widualnie kontynuowanym w polisie ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

§ 25

Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego kończy się w dniu zaistnienia którejkolwiek z poniższych okoliczności:

- 1) doręczenia do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia,
- 2) śmierci ubezpieczonego,
- 3) osiągnięcia wieku emerytalnego,
- 4) doręczenia do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie wniosku o dokonanie całkowitego wykupu ubezpieczenia,
- 5) spadku wartości rachunku udziałów do zera,
- 6) upływu okresu wypowiedzenia umowy, chyba że w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego został złożony wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego,
- 7) doręczenia do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie oświadczenia o rezygnacji ubezpieczonego z ubezpieczenia grupowego.

OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU ŻYCIE SA

§ 26

Jeżeli śmierć ubezpieczonego nastąpiła:

- 1) wskutek samobójstwa ubezpieczonego, popełnionego w okresie pierwszych dwóch lat od początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego,
  - 2) w wyniku działań wojennych lub czynnego udziału w masowych rozruchach społecznych,
- PZU Życie SA wypłaca wyłącznie kwotę całkowitego wykupu ubezpieczenia, o której mowa w § 32 ust. 1.

UPRAWNIENI DO ŚWIADCZENIA

§ 27

1. W przypadku śmierci ubezpieczonego prawo do świadczenia przysługuje uposażonemu, z zastrzeżeniem § 29.
2. W przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego prawo do świadczenia przysługuje ubezpieczonemu.

§ 28

W przypadku, gdy ubezpieczony wskazał kilku uposażonych, a niektórzy spośród nich zmarli przed śmiercią ubezpieczonego lub utracili prawo do świadczenia, wówczas przypadająca im część świadczenia zostaje rozdzielona pomiędzy pozostałych uposażonych proporcjonalnie do ich udziału w świadczeniu.

§ 29

Jeżeli ubezpieczony nie wskazał uposażonego albo gdy wszyscy uposażeni zmarli przed śmiercią ubezpieczonego lub utracili prawo do świadczenia, wówczas świadczenie przysługuje członkom rodziny ubezpieczonego według kolejności pierwszeństwa:

- 1) małżonek w całości,
- 2) dzieci w częściach równych,
- 3) rodzice w częściach równych,
- 4) inni ustawowi spadkobiercy ubezpieczonego w częściach równych.

§ 30

Świadczenie nie przysługuje osobie, która umyślnie przyczyniła się do śmierci ubezpieczonego.

WYKUP UBEZPIECZENIA

§ 31

1. Ubezpieczony ma prawo do całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia.
2. Prawo do całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia przysługuje ubezpieczonemu od początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do tego ubezpieczonego.

§ 32

1. Kwotę całkowitego wykupu ubezpieczenia stanowi wartość rachunku udziałów ubezpieczonego. Całkowity wykup pomniejszany jest o opłatę likwidacyjną w wysokości określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie oraz indywidualnym potwierdzeniu.
2. Częściowego wykupu ubezpieczenia dokonuje się poprzez odliczenie z rachunku udziałów odpowiedniej liczby udziałów jednostkowych w funduszu. Częściowy wykup pomniejszany jest o opłatę likwidacyjną w wysokości określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie oraz indywidualnym potwierdzeniu, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Ubezpieczony ma prawo do corocznego częściowego wykupu ubezpieczenia bez potrącenia opłaty likwidacyjnej. Wysokość corocznego wykupu nie może przekroczyć 10% wartości rachunku udziałów ubezpieczonego, ustalonej w dniu wyceny, następującym bezpośrednio po poprzedniej rocznicy początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego.
4. Kwota zwolniona od opłaty likwidacyjnej nie podlega kumulacji w kolejnych latach.
5. Wartość rachunku udziałów po dokonanych częściowym wykupie ubezpieczenia nie może być niższa od wartości minimalnej określonej we wniosku o zawarcie i potwierdzonej polisą.

WYKONANIE ZOBOWIĄZAŃ

§ 33

Wnioskujący o wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy składa do PZU Życie SA:

- 1) zgłoszenie roszczenia,
- 2) w przypadku śmierci ubezpieczonego dodatkowo:
  - a) akt zgonu,
  - b) kartę zgonu ubezpieczonego albo – jeżeli jej uzyskanie nie jest możliwe – dokumentację medyczną stwierdzającą przyczynę śmierci ubezpieczonego, jeżeli śmierć ubezpieczonego nastąpiła w pierwszych dwóch latach od

początku odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego

- 3) w przypadku obniżenia wieku emerytalnego dodatkowo – decyzję właściwego organu o nabyciu uprawnień do:
  - a) świadczeń emerytalnych lub rentowych z ubezpieczenia społecznego albo
  - b) świadczenia przedemerytalnego,
- 4) inne dokumenty niezbędne do stwierdzenia zasadności roszczenia – na życzenie PZU Życie SA.

§ 34

1. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego w przypadku jego zmiany lub wykupu ubezpieczenia następuje w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższego warunku.
2. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po osiągnięciu przez ubezpieczonego wieku emerytalnego.
3. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego w przypadku jego podwyższenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po upływie 12 miesięcy od dnia przekazania ostatniej składki, o ile ubezpieczony nie wystąpił przed upływem tego terminu, z roszczeniem o wykonanie zobowiązania.
4. W przypadku wypowiedzenia umowy, jeżeli ubezpieczonemu przysługuje prawo do wykupu ubezpieczenia, a nie złożył on dyspozycji, ustalenie kwoty całkowitego wykupu ubezpieczenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po upływie okresu wypowiedzenia umowy.
5. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego, z zastrzeżeniem § 18 ust. 2 oraz § 26, następuje na podstawie wartości rachunku udziałów ustalonej w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższego warunku. W przypadku umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego dodatkowa kwota ustalana jest na podstawie najniższej wartości rachunku udziałów z ostatniej 6 miesięcy.

§ 35

1. PZU Życie SA wykonuje zobowiązania najpóźniej w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu objętym odpowiedzialnością PZU Życie SA.
2. W przypadku, gdy wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego albo wysokości zobowiązania okazało się niemożliwe, PZU Życie SA wykonuje zobowiązanie w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z tym że część bezporna świadczenia zostanie wypłacona w terminie wskazanym w ust. 1.

§ 36

1. Świadczenia lub wykup ubezpieczenia wypłacane są w formie jednorazowej w pełnej należnej kwocie.
2. Na wniosek uprawnionego jest zgodnie z umową PZU Życie SA, całość lub część świadczenia zostanie przekazana na poczet składki z tytułu innego ubezpieczenia.

§ 37

1. W przypadku, gdy PZU Życie SA w związku z wykonaniem któregokolwiek ze zobowiązań wynikających z umowy obowiązany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pobrać i odprowadzić jakiegokolwiek kwoty, w tym w szczególności kwoty na poczet zobowiązań podatkowych osób uprawnionych, kwoty pobrane i odprowadzone przez PZU Życie SA pomniejszają kwoty stosownych wypłat płatnych przez PZU Życie SA na podstawie umowy.
2. Opodatkowanie zobowiązań PZU Życie SA regulują obowiązujące przepisy prawa dotyczące podatku dochodowego w szczególności przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

§ 38

Jeżeli świadczenie lub wykup ubezpieczenia nie przysługuje w całości lub w części PZU Życie SA informuje o tym niezwłocznie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną, uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wykonania zobowiązania.

§ 39

Wartość funduszu jest jednym z czynnikami w metodach kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, który może mieć wpływ na zmianę wysokości świadczeń PZU Życie SA.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 40

1. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy albo sąd właściwy według przepisów o właściwości ogólnej.
2. Prawem właściwym w stosunkach wynikających z umowy jest prawo polskie.

§ 41

W sprawach nieuregulowanych w ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy kodeksu cywil-

nego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne stosowne przepisy prawa.

§ 42

1. Wszystkie powiadomienia, wnioski i oświadczenia PZU Życie SA mające związek z umową wymagają dla swej skuteczności zachowania formy pisemnej lub innej formy uzgodnionej przez ubezpieczającego i PZU Życie SA i wywierają skutek prawny z chwilą doręczenia.
2. Wszystkie powiadomienia, wnioski i oświadczenia mające związek z umową kierowane do PZU Życie SA, wymagają dla swej skuteczności zachowania formy pisemnej lub innej formy uzgodnionej przez ubezpieczającego i PZU Życie SA i wywierają skutek prawny z chwilą doręczenia.
3. PZU Życie SA, ubezpieczający i ubezpieczony obowiązani są informować o każdej zmianie adresów.

§ 43

1. Skargi i zażalenia mogą być wnoszone w formie pisemnej za pośrednictwem poczty, kuriera lub osobiście, do każdej jednostki PZU Życie SA w sposób umożliwiający identyfikację osoby wnoszącej i przedmiotu skargi lub zażalenia.
2. Skargi i zażalenia są rozpatrywane przez jednostki organizacyjne lub Centralę PZU Życie SA, zgodnie z zakresem ich działania.
3. PZU Życie SA rozpatruje skargę lub zażalenie niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania, i udziela pisemnej odpowiedzi, a w przypadku niemożności ich rozpatrzenia w powyższym terminie zawiadamia pisemnie wnoszącego z podaniem przyczyny zwłoki i nowego terminu rozpatrzenia.
4. Z tytułu umowy przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych lub zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
5. PZU Życie SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 44

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone uchwałą nr UZ/140/2013 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 17 lipca 2013 roku.
2. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2013 roku.

Dariusz Krzewina
Prezes Zarządu
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
na Życie Spółka Akcyjna

Rafał Grodzicki
Członek Zarządu
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
na Życie Spółka Akcyjna